

YTTRANDE

2014-04-28 Ärendenr:
NV-02556-14

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.nacka@dom.se

**Yttrande i mål M 220-14 angående Svevia AB ./ Länstyrelsen i Örebro län,
Miljöprövningsdelegationens tillstånd till utvidgad bergtäkt på fastigheten
Lindesberg Torphyttan 4:3**

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen har efterfrågat Naturvårdsverkets syn angående ansökan i sin helhet och särskilt angående bullerpåverkan från externa transporter från den utökade verksamheten i ovan nämnda mål. Naturvårdsverket har avgränsat yttrandet till lokalisering, resurshushållning och bullerpåverkan från externa transporter.

Sammanfattning

Naturvårdsverket ser positivt på att sökanden har lokaliserat täkten inom ett område där den får begränsade konsekvenser för naturmiljön och hydrologin. Verksamheten påverkar inte några skyddade områden eller motstående riksintressen. Naturvårdsverket anser även att det är fördelaktigt att sökanden planerar att samlokalisera flera verksamheter. Sveriges geologiska undersökningar har bedömt att produktionen är viktig för den framtida materialförsörjningen i Mälardals- och Stockholmsregionerna.

Det framgår av handlingarna i målet att riktvärden för maximala bullernivåer för trafikbuller överskrids för ett flertal bostadshus längs länsväg 773 vid passage av tunga transporter. Även utan den planerade verksamheten kommer riktvärdena att överskridas. Den tunga trafiken från den planerade verksamheten kommer dock att utgöra en betydande del av den tunga trafiken på länsvägen. Naturvårdsverket bedömer att förhållandena är sådana att det är fråga om en verksamhet som har sådant samband med den tillståndsprövade verksamheten att den kan beaktas vid prövningen.

Vid bedömningen av om verksamheten ska tillåtas ska behovet av materialet beaktas. Den valda lokaliseringen har få motstående intressen och små miljökonsekvenser för naturmiljön och hydrologin. Verksamhetens följdverksamhet är av den omfattningen att Naturvårdsverket anser att sökanden

bör undersöka möjligheterna att begränsa störningen av denna. Naturvårdsverket vill framhålla att begränsningen av en verksamhet vid en tillståndsprövning med anledning av bullerpåverkan av dess följdverksamhet bör stå i proportion till de krav som i praxis brukar ställas på väghållare vid motsvarande bullerpåverkan från vägtrafik på allmän väg. Vid en bedömning av omständigheterna i målet anser Naturvårdsverket att det är tveksamt om det är rimligt att avslå ansökan.

Utveckling av Naturvårdsverkets talan/grunderna för verkets ställningstagande

Lokalisering

Den aktuella ansökan gäller en fortsättning och utvidgning av täktverksamheten i Torphyttan. Ansökan omfattar även tillstånd att motta och hantera fräs- och rivafalt. Verksamheten kommer att medföra begränsad påverkan på natur- och kulturvärden. Den ligger inte inom eller i närheten av några skyddade områden eller motstående riksintressen. Den hydrologiska och hydrogeologiska påverkan till följd av planerad fortsatt verksamhet bedöms vara liten. Avståndet till närmaste bostadshus är uppskattningsvis 900 meter och verksamheten kan uppfylla riktvärdena för externt industribuller.

Generellt anser Naturvårdsverket att det är en fördel att fortsätta en täktverksamhet på samma plats istället för att ta i anspråk ny mark. Naturvårdsverket ser positivt på att sökanden har lokaliserat verksamheten i ett område med få motstående intressen och med små miljökonsekvenser för naturmiljön och hydrologin.

Resurshushållning

Frågan om resurshushållning ska beaktas vid prövning av en ansökan om tillstånd att bedriva en täktverksamhet (prop. 2008/09:144 s. 12 f.) Sökanden anger att materialet från denna täkt har en kvalitet som är väl lämpad för alla slags produkter för väg- och anläggningsverksamhet (MKB, s. 16). Kvaliteten på materialet har betydelse för en vägs livslängd och behovet av att byta ut beläggningen. Sveriges geologiska undersökningar har bedömt att produktionen i takten är viktig för den framtida materialförsörjningen i Mälardals- och Stockholmsregionerna. Tillgången på berg som är möjligt att krossa till makadam är stor men begränsas av miljö- och kvalitetskrav. Detta gäller särskilt efterfrågan på bergmaterial till mer kvalificerade användningsområden, t.ex. asfaltballast. På asfaltballast som utsätts för stora trafikflöden ställs höga krav på motstånd mot nötning och fragmentering (SGU-rapport 2011:10, s. 10).

Av 2 kap. 5 § miljöbalken (MB) betonas vikten av resurshushållning samt att möjligheterna till återvinning bör utnyttjas. Sökanden planerar att motta och hantera fräs- och rivafalt inom verksamhetsområdet och ansöker därför även om tillstånd till återvinning. Naturvårdsverket anser att det är positivt att sökanden samlokaliserar dessa verksamheter.

Transportbuller

En bedömning av vilka bullernivåer som kan accepteras ska göras i varje enskilt fall, baserat på de individuella omständigheterna. Transporter från en verksamhet kan under vissa omständigheter bedömas vara ett följdföretag av

verksamheten. Det framgår av 16 kap. 7 § MB att vid prövning enligt miljöbalken ska hänsyn tas till andra verksamheter, så kallade följd företag, som kan antas behövas för att verksamheten ska kunna bedrivas. I förarbetena anges att följd företag som är nödvändiga för den ansökta verksamheten ska beaktas. Som exempel på följd företag anges bl.a. vägar och farliga transporter som ska ske till och från den prövade verksamheten. Det framhålls att en rimlig avgränsning måste göras så att endast följd företag som har ett omedelbart samband med den tillståndsprövade verksamheten beaktas. (Se prop. 1997/98:45 del 2 s. 208.)

Vid tillståndsprövningen måste en rimlig avgränsning göras av följd företagen så att endast följd företag som har ett omedelbart samband med den tillståndsprövade verksamheten beaktas. Frågan om var gränsen går för när ett följd företag har sådant samband med den tillståndsprövade verksamheten ska avgöras genom en sammanvägning av omständigheterna som transporternas karaktär och omfattning, var transporterna befinner sig i förhållande till anläggningen samt olägenheterna från transporterna satta i relation till olägenheterna från övrig trafik och verksamhet. En rimlig avgränsning kan vara att kräva redovisning av miljökonsekvenser av transporter till och från en anläggning i anläggningens närområde. Om olägenheterna visar sig vara alltför allvarliga kan det ytterst innebära att en ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet kan komma att avslås. Det är inte rimligt att kräva att sökanden redovisar och ansvarar för miljökonsekvenserna för långväga transporter när dessa rör sig på stort avstånd från anläggningarna och endast utgör en liten del av den totala trafiken och olägenheterna från denna. Om hänsyn till hälsa och miljö kräver att åtgärder vidtas inom transportsektorn finns möjlighet att rikta sådana anspråk mot väghållare eftersom det är väghållaren som oftast är den aktör som har rättsliga och faktiska möjligheter att vidta åtgärder för att begränsa störningarna från vägen. (Se NJA 2004 s. 421 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 28 mars 2014 i mål M 7927-13.)

Transporterna från verksamheten företas längs en enskild väg för att efter en sträcka om 900 meter ansluta till länsväg 773. Det saknas boende längs den enskilda vägen och även i anslutningens omedelbara närhet vid väg 773. Av takttransporterna går 90 % i östlig riktning mot riksväg 50. Transportsträckan mellan anslutningspunkten till länsväg 773 fram till riksväg 50 är cirka två till tre km. Enligt en översiktlig bullerutredning längs denna vägsträcka passerar 21 bostadshus där den maximala ljudnivån överstiger 70 dB (A) vid uteplats. En senare bullerutredning visar att bullernivåerna överskrider detta värde vid uteplatserna på minst nio och upp till 14 av de aktuella husen. Den tunga trafiken från den planerade verksamheten kommer att utgöra en betydande del den totala tunga trafiken. Mot bakgrund av vad som anförts ovan bedömer Naturvårdsverket att det är fråga om en verksamhet som har sådant samband med den tillståndsprövade verksamheten att den kan beaktas vid prövningen.

Riktvärdet för trafikbuller (prop. 1996/97:53) längs med vägsträckan överskrider i dagsläget vid varje tung transport. Väghållaren (Trafikverket) har dock bedömt att vägsträckningen inte är prioriterad att åtgärda med tanke på bullersituationen i dagsläget (länsstyrelsens beslut 2013-12-18, s. 20). De fastigheter där bullernivåerna överskrider riktvärdena för trafikbuller i dagsläget skulle även

försättningsvis påverkas av transporter från den sökta verksamheten. Naturvårdsverket delar länsstyrelsens mening att detta är otillfredsställande.

Sökanden har i överklagandet åtagit sig att begränsa verksamheten på så sätt att vid perioder med asfaltsproduktion i täkten, den totala årliga produktionsvolymen av täktverksamhet och asfaltstillverkning, aldrig sammanlagt överstiger 275 000 ton. Sökanden har även åtagit sig att i samråd med tillsynsmyndigheten upprätta kontrollprogram för verksamheten och ha uppföljning av andelen transporter samt sammanställa dessa årligen. Naturvårdsverket anser att sökanden bör klargöra i vilket utsträckning den föreslagna begränsningen i produktionsvolym även innebär en begränsning av det totala antalet tunga transporter. Naturvårdsverket anser att det är rimligt att sökanden även redogör för om det finns tekniska och ekonomiska förutsättningar att minska störningen till närboende längs med länsväg 773, t.ex. genom begränsningar av transporterna såvitt gäller veckodagar, tid på dygnet och maximalt antal transporter under viss tidsperiod.

Den tunga trafiken från verksamheten kommer att utgöra en betydande del av den tunga trafiken på länsvägen. Det är dock fråga om en störning som inte skiljer sig i karaktären från den störning som pågår idag även om omfattningen av störningen kommer att öka. Vid bedömningen av om verksamheten ska tillåtas ska behovet av materialet beaktas. Den valda lokaliseringen har få motstående intressen och små miljökonsekvenser för naturmiljön och hydrologin. Naturvårdsverket vill framhålla att begränsningar av en verksamhet vid en tillståndsprövning med anledning av bullerpåverkan av dess följdverksamhet bör stå i proportion till de krav som i praxis brukar ställas på väghållare vid motsvarande bullerpåverkan från vägtrafik på allmän väg. Vid en bedömning av omständigheterna i målet anser Naturvårdsverket att det är tveksamt om det är rimligt att avslå ansökan.

Beslut om detta yttrande har fattats av biträdande avdelningschef Rikard Janson.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit Linn Åkesson, Annika Ryegård, Per Andersson, enhetschef Anders Johnson och sektionschef Gunilla Ewing Skotnicka, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Rikard Janson

Gunilla Ewing Skotnicka

Kopia till:
Sveriges geologiska undersökningar